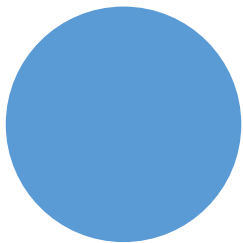


Terveiset Dinolaaksosta – yhteisopettajuus voimavarana

Johanna Tiirikainen, Helmi Virta
Kaarisillan yhtenäiskoulu
14.2.2019



Miksi yhteisopetus?

Taustaa

- OPS 2014
- Onnistuneet kokemukset lukuvuonna 2017-2018 yhteisistä teemapäivistä, retkistä ja pajoista
- Tutustumiskäynnit muutaman koulun yhteisopetukseen keväällä 2018
- Yhdistettävien luokkien koot sopivat yhteisopetuksen kannalta
- Vanhempainilta keväällä 2018 – syksyn kuvioiden avaaminen huoltajille – pääasiassa myönteinen suhtautuminen

Molemmilla halu kokeilla ja kehittää jotain uutta sekä jakaa opetusarkea toisen kanssa!

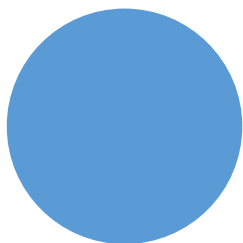


Yleistä yhteisopetuksesta

- **Kaksi tai useampi kasvattaja** tekevät suunnittelutyötä ja opettavat luokkaa yhdessä
- Yhteinen arviointivastuu
- Yhteisopetusmuotoja monenlaisia
- Tavoitteena, että yhteisopettajuus on sekä opettajan että oppilaan kannalta **hyödyllinen opetusmuoto**



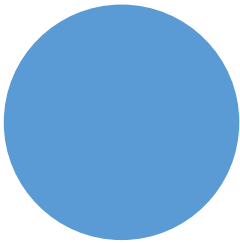
Työskentelymalli	Mitä tarkoittaa?	Milloin sopii?	Yhteissuunnittelu aika
1. Toinen opettaa ja toinen auttaa	Yksi opettaa Toinen kiertää ja avustaa	Hyvä aloitusmalli Toinen asiantuntija Yksilöllistä ohjausaikaa	Vähän
2. Vuorotteleva	Opetusta vuorotellen Vapaana oleva avustaa	Erilaiset vahvuusalueet Yksilöllistä ohjausaikaa	Keskitasoisesti
3. Tiiminä	Saumaton yhteistyö Opettajilla sama rooli	Molemmat asiantuntijoita Keskustelevaa opetusta	Paljon
4. Pysäkkityöskentely	Oppilaat kiertävät työasemilla Opettajat suunnittelevat omat pysäkit	Sisällöt samat kaikille Halutaan pienet ryhmät	Keskitasoisesti
5. Pysäkkityöskentely + eriyttäminen	Ryhmiä kokoonpanot ennalta mietityt taitojen ja pedagogisten tarpeiden mukaan Pysäkkien määrä/sisällöt voivat vaihdella	Työskentelyä eriytetään Halutaan pienet ryhmät	Paljon
6. Rinnakkain	Luokka on jaettu osiin Oppisisällöt ryhmissä ovat samanlaiset Pedagoginen lähestymistapa voi olla erilainen	Joustava ryhmäjako Opettajien yhteistyö	Vähän tai keskitasoisesti
7. Rinnakkain + eriyttäminen	Luokka on jaettu osiin Oppisisällöt ryhmissä ovat erilaiset	Joustava ryhmäjako Työskentelyä eriytetään	Keskitasoisesti tai paljon
8. Yksilöllisesti	Luokka on yhtenä ryhmänä Joku saa yksilöllistä opetusta	eriyttäminen	Vähän tai keskitasoisesti



Pikkulasten koulu – oma solu pienille

Solun kokoonpano ja tilat

- Ryhmät 0-2 lk: yksi eskari, kolme ykköstä, kaksi kakkosta, pienryhmä 1-2 lk → **n. 140 oppilasta**
- Lto, lo:t, laaja-alainen eo, pienryhmän elo, S2-opettaja, koulunkäynninohjaajat
- Ryhmät samassa solussa, ryhmillä nimetyt opetusparit
- Ryhmien nimet satumaailmasta mm. Dinolaakso
- Solupalaverit kerran viikossa, yhteisopetussuunnittelua 2-3 krt kuukaudessa, solukoordinaattori organisoi
- Solu operoi omana pikkuyksikkönä



Dinolaakson toiminta

Johtoajatus

- Toiminnallista, yksilöllistä opetusta
- Oivalluksia yhdessä
- Uuden kokeilua
- Hauskaa kouluarkea
- Uskallusta erehtyä
- Avoimet ovet kaikille



Kokoonpano ja resurssit

- **41 oppilasta** (viisi S2-oppilasta ja kaksi valmistavan oppilasta)
- Tehostetun tuen oppilaita viisi
- S2-oppilaat saavat 1-2 h vkossa S2-opetusta (lisäopetus)
- Laaja-alainen eo tällä hetkellä ryhmässä pari h/vko
- Koulunkäynninohjaaja käytössä
- Koulumummo kerran viikossa
- Opiskelijoita silloin tällöin



Oppilaiden ja tilojen organisointi

- Luokkatiloja **kaksi yhdistettynä**
- Toinen tila ns. toimintatila, toinen hiljaisen työn tila
- Hiljaisen työn tilassa kaikilla oma paikka → pöytäryhmät
- Pöytäryhmät nimetty sauruksiksi (kiertävä puheenjohtajuus) ja oppilaat värikoodattu tuen tarpeen mukaan (vihreä, keltainen, sininen)

Huom. Hyödynnetään myös lähiympäristön mahdollisuudet.





Työn jako kahden opettajan kesken

- **Oppiainesisällöt** jaettu: suunnitteluvastuu ja opetuksen päävetovastuu, yhteinen arviointivastuu
- **Roolit** oppitunneilla vaihtelevat
- **Tiimidrive** käytössä suunnittelualustana
- Viikonloppuna suunnitellaan seuraava viikko
- Joka päivä käydään läpi päivän "saldo" ja palataan seuraavan päivän ohjelmaan
- Huoltajille suunnattu **viestiminen** jaettu



HYVÄ TYÖPARI : • on kiinnostunut yhteisopetuksesta • käsitykset opettamisesta ja oppimisesta eivät ole liian erilaisia • on luotettava • on joustava • kykenee kompromisseihin

Työjärjestys

- Oppilaat opiskelevat kaikki tunnit yhdessä (huom. uskonto ja et)
- Aamupiiri joka aamu
 - Sis. myös opetustuokio, muu ohjeistus
- Kun kaikki paikalla, värikoodit/muut jakoperusteet käytössä
- Jakoryhmät a ja b ma ja ke
 - Jaettu pedagogisin perustein
- Urakkatyöskentelyä to ja pe
- Yksi tunti viikossa matematiikkaa toisen 2. luokan kanssa
- Toiminnallista työskentelyä, vähän istumista
- Lähiympäristön hyödyntäminen





Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja ilmiöoppiminen

- Monialaisten suunnittelu, toteutus ja arviointi solussamme
 - Koko solumme operoi samaan aikaan ja yhdessä
 - Syksyllä ollut "Koko koulu nukkuu" - monialainen
- Ilmiöt
 - Yleensä tietty jakso, esim. 1-3 viikkoa
 - Tänä lukuvuonna esim.: liikenne, metsä, ihminen, avaruus



URAKKATEHTÄVÄT 12.10.2018

nimi: _____

klo 10-13

Äidinkieli (hiljainen tila) •Valitse yksi <u>kuvasarja</u> . Jatka tarinaa vihkoosi ainakin viidellä virkkeellä. •Tee <u>runo</u> valmiiksi.	
Matematiikka (saat valita tilan) • <u>Tarjotintehdävät</u> •Matikan <u>kirjasta</u> s. 104-107 → valitse 1 sivu.	
Kuvataide (toimintatila) •Tee <u>syksypuu</u> .	
Ympäristöoppi (hiljainen tila) •Luetun ymmärtäminen → Piirrä <u>kartta</u> ohjeen mukaan. Väritä. Liimaa yllin vihkoon.	
Lisätehtävät •Laskumunat •Lue kirjaa 10 minuuttia •Sanasokkelo •10Monkeys	

Tukea tarvitseva oppilas: koulunkäynti

- Huolellinen ryhmäyttäminen ja oppilastuntemus
- Me-henki
- Jatkuva kommunikaatio ja opettamisen/oppimisen analysointi
- Eriyttäminen, ryhmittelyt, rohkeat muutokset tarvittaessa, kokeilut, roolitus, läksyhelpi, tukiovetus, laaja-alainen erityisopettaja, koulunkäynninohjaaja, S2-opettaja
- Mahdollisuus toisen irrottautua hetkeksi
- Vahvuuspedagogiikka
- Check in check out -käyttäytymisen tukimalli
- Moniammatillisuus
- Huoltajayhteistyö
- Haasteena aina eniten tukea tarvitsevat ja etenkin he, jotka häiriintyvät suuressa ryhmässä olemisesta



Tukea tarvitseva oppilas: osallisuus

- Monimuotoisuus on rikkaus
- Yhteisopetusluokkaan helppo ottaa erilaisia oppijoita
- Kaksi aikuista: kohtaaminen, kuulluksi tuleminen, tasa-arvo
- Suuri luokkayhteisö: sosiaalinen kanssakäyminen ja vuorovaikutus, kaverit
- Mahdollisuus vaikuttaa omaan työskentelyyn ja kouluarkeen
- Pöytäryhmät, palkitsemisjärjestelmä, eskarikerho, tunnekerho, pikkukokoukset, pienten parlamentti...
- Uusi oppilas saa kummin/kummit luokasta
- Tulkkaus



Moniammatillinen yhteistyö

- Tehokas verkosto: rehtori, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, perhetyöntekijä
- Solutyöskentely ja -palaverit selkeä kanava tehdä moniammatillista yhteistyötä matalalla kynnyksellä
- Monikielisille suunnattu etenkin tunnepuolen tukea: taideterapia, sosiaalis-pedagoginen hevostoiminta



Yhteistyö kotien kanssa

- Kaikki yhteisiä
- Huoltajayhteistyö suunniteltua
- Viestintää jaettu, samoin oppimiskeskustelujen pitäminen
- Kolmiportaiseen tukeen liittyvät asiakirjat tehdään yhdessä, myös näihin tukiin liittyvät tapaamiset kotien kanssa yhdessä
- Viikottainen viesti kouluarjesta
- Monet yhteistyökeinot käytössä
- Avoimien ovien päiviä, perheiltoja, yhteisiä tempauksia, kuten myyjäiset, monikielisten perheiden vanhempainkoulu, monikieliset äidit töihin -toiminta

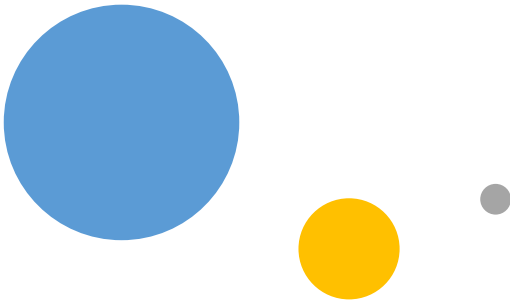


Oppilasarviointi

- Useampi aikuinen ehtii antamaan jatkuvaa palautetta tehokkaasti
- Lukukauden arvioinnin tueksi oppilas tekee portfolioa
- Oppimiskeskustelut jaetaan kahden opettajan kesken
- Oppilaan ryhmäarviointi/vertaisarviointi → pöytäryhmittäin ns. viikon teema
- Oppilaan itsearviointi → Porin Sinä osaat -itsearviointivihko:

<https://peda.net/pori/perusopetus/opetus/oppimisen-arviointi/itsearviointi>





Yhteisopettamisen onnistuminen ja haasteet

Jotta onnistutaan

- Koulun toimintakulttuuri yhteisopetukseen kannustava
- Tilat ja muut resurssit kunnossa
- Rohkeutta ja halua kehittää/kehittyä, positiivinen asenne
- Yhteisopettajien kemia ja samankaltaisuus vrt. erilaisuus
- Suunnittelu-aikaa sopivasti, halu tehdä myös "ekstraa"
- Ryhmyttämiseen ja työrauhaan jaksettava panostaa



Vrt. Toimiva yhteisopettajuuden toimintakulttuuri yhteisopettajien kokemana.
<http://www.uef.fi/documents/134006/0/Armi.pdf/84ec21a5-5f6d-4699-ac76-8797f327a5e5>

Kun onnistutaan

- Opettajien ammattitaito lisääntyy
- Opettajat oppivat mukauttamaan opetustaan, oppivat toisiltaan → laadukkaampaa opetusta
- Oppilailla vähemmän odotusaikaa ja enemmän tukea saatavilla
- Oppilaiden erimielisyydet selvitetään tehokkaasti
- Oppilaat oppivat ottamaan vastaan apua eri aikuisilta
- Oppilaiden akateemiset ja sosiaaliset tarpeet tulevat hyvin kohdatuiksi
- Eriarvoisuus luokassa vähenee, samoin leimautuminen



Kun onnistutaan

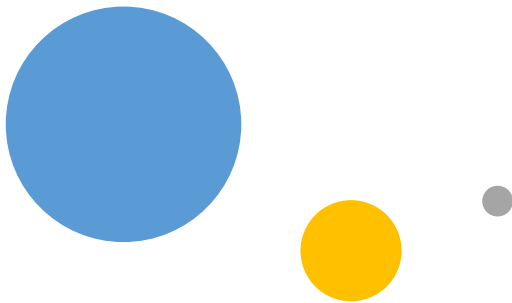
- Työssäjaksaminen paranee
 - Vastuu jakaantuu
 - Työskentely helpottuu ja monipuolistuu
 - Vuorovaikutus lisääntyy
 - Iloa ja huumoria on paljon
 - Et ole milloinkaan yksin 😊

Työstä tulee mielekkäämpää!



Haasteet

- Suunnitteluun menee aluksi paljon aikaa
- Selkeää mallia ei ole valmiina, oma rakenne luotava
- On kyettävä muuttamaan suuntaa tarvittaessa
- Yhteistyökumppanin täytyy olla sopiva, kokoaikaiseen yhteisopettamiseen ei voi "pakottaa"
- Suuren ryhmän liikuttaminen ja organisointi
- Kaikkien tarpeisiin vastaaminen

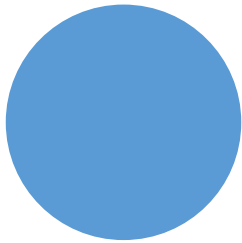


Kehitettävää

**Yhteisen pesän
rakennus jatkuu..**



**Pesä ei ole
milloinkaan
valmis!**



Linkkejä



Linkkejä

- Malinen O-P. & Palmu, I. (toim.). 2017. Kummi 16. Tavoitteena yhteisopettajuus. Näkökulmia ja toimintamalleja onnistuneeseen yhdessä opettamiseen. NMI.
- Pulkkinen, J. & Rytivaara, A. 2015. Yhteisopetuksen käsikirja.
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/48450/1/Yhteisopetuksen%20k%C3%83%C2%A4sikirja.pdf>
- Sinkkonen H-M., Koskela T., Moisio K. ja Suolanen S. 2018. Yhteisopettajuus osana kolmiportaisen tuen toteuttamista: tapaustutkimus yhden koulun toimintamalleista. Tampereen yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto.

